

אמנת אחריות קהילתית – קלמ"ה תל-חי

מחקרים בארץ ובעולם מוכיחים כי הטרדות ופגיעות מיניות ומגדריות* הן דבר שבשגרה והן מתקיימות בכל מרחב חברתי, גם במרחב האקדמי. פגיעות והטרדות הן אחד המנגנונים האלימים שמטרתם לשמור על יחסי כוח מגדריים וחברתיים מגוונים. הידע שהצטבר ביחס לפגיעות אלה, מראה כי הן אינן מצטמצמות ליחסי הפוגע-נפגעת (רוב הנפגעות הן עדיין נשים), אלא יש להן השפעות שליליות ארוכות טווח על כל אלה שהיו עדים להן בצורה עקיפה או ישירה, כלומר, הן פוגעות בקהילה כולה.

קבוצת קלמ"ה (קהילה למניעת הטרדות מיניות ומגדריות), המאגדת בתוכה סטודנטים/ות, מרצות/ים ואנשי ונשות מנהלה, קמה במרץ 2019 במטרה לייצר תהליכי למידה ושינוי תרבותי וארגוני בקמפוס, כדי למנוע פגיעות אלו ואת האפקטים ההרסניים שלהן. אנחנו פועלות ופועלים ליצירת תרבות ארגונית של אי פגיעה שבמסגרתה חברי וחברות הקהילה סולידריים זה לזה ומגינים זה על זה, כך שהמרחב יעשה יותר בטוח. כחלק מפעילותה, קלמ"ה חוקרת מודלים קיימים של התמודדות עם פגיעות מיניות ומגדריות, מלווה נפגעות ופועלת לשינוי מדיניות המכללה ביחס לנושא.

הקבוצה שמה לה למטרה לפעול בסולידריות, תוך צמצום היחסים ההיררכיים בין גורמים שונים בארגון ובנינו כחברי הקבוצה. ערכים אלו, שבבסיס פעילותנו, מאפשרים לנו לנהל שיח בין שווים ולפעול באופן מיטבי.

על פי תפיסתנו, פגיעות מיניות ומגדריות משקפות בעיה מבנית קשה במציאות החברתית הקיימת, בין השאר במוסדות להשכלה גבוהה. מוסדות אלה הם מעצם טבעם ארגונים היררכיים, שיש בהם סוגים שונים של יחסי כוח - מעמדיים, מקצועיים, מגדריים, אתניים ואחרים. הפגיעה המינית והמגדרית מתרחשת תמיד במרקם של יחסי כוח חברתיים והיא "דרך יעילה" להטיל פחד, לנצל ולהוביל להדרה, בדרך כלל של נשים, להט"בים ומיעוטים נוספים, בקמפוסים. אינספור דוגמאות ממחישות כיצד נשים, להט"בים וחבריות/ות קבוצות מיעוט נוספות, שנפגעו מינית ומגדרית בארגונים, בין השאר במוסדות אקדמיים, חוות/ים גם פגיעות משניות המשפיעות על תפקודן/ם ועל מעמדן/ם בארגון. כך הישגיהן/ם האקדמיים והמקצועיים נפגעים, ובמקרים רבים הן/ם עלולות/ים לעזוב את האקדמיה באמצע הלימודים ו/או לוותר על קריירה אקדמית.

המציאות מוכיחה כי הפונקציות המוסדיות הקיימות בישראל ובמקומות שונים בעולם, אינן יעילות בכל הנוגע להתמודדות עם פגיעות, משום שאינן מספקות פתרון הולם לבעיה וקיומן אף עלול לתרום להנצחתה. מוסד הנציבות (ממונות) מוגדר כך שאלה הממלאות/ים את התפקיד מחוייבות/ים מתוקף החוק והתקנון לנאמנות כפולה: מחד הן מחוייבות לאינטרסים של הנפגעת/ת ומאידך לאלה של המוסד. הדבר מקשה על פעילותן/ם ומונע מהן/ם במקרים רבים לתת מענה הולם לנפגעות/ים.

התקנונים שנועדו למנוע הטרדות ופגיעות מיניות מקשים על הפעילות, משום שמרגע הגשת התלונה והתחלת תהליך הברירה, הנפגעות והנפגעים מנועים/ות מלדבר על המקרה ומאבדות/ם שליטה על התהליך. אופן הברירה מעצם הגדרתו מטיל ספק בעדותם/ן, מחייב אותן/ם להתגונן וחושף אותן/ם לסכנה של פגיעות משניות מצד הפוגעים/ות והמעגלים החברתיים והמקצועיים המקיפים אותן/ם. בעקבות כל אלו נשים וגברים חוששים/ות להתלונן.

